

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію Лі Янь

«Формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей

у закладах вищої освіти КНР засобами образотворчого мистецтва»

на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 - Освітні, педагогічні науки

Актуальність дослідження зумовлена спрямованістю освітнього процесу на всебічний гармонійний розвиток особистості, важливістю естетичного сприйняття та перетворення нею дійсності, потребою людини в самореалізації. Образотворче мистецтво є одним із засобів самореалізації особистості і сприяє її внутрішньому самовдосконаленню, яскравому самовиявленню та зростанню. З допомогою образотворчого мистецтва людина може постійно розвиватися, шукати себе, експериментувати. В означеному аспекті особливо значущою є проблема підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва, оскільки вони сприяють гармонійному розвитку учнівства, формуванню художніх здібностей здобувачів освіти, їхній мистецькій самореалізації.

Студенти художньо-педагогічних спеціальностей, у яких сформована готовність до творчої самореалізації, здатні створити умови для найбільш повного розкриття особистісного потенціалу своїх вихованців, цілісного розвитку кожної особистості та її творчої самореалізації.

Проте в освітній практиці утворилися суперечності, які потребують нагального усунення, зокрема: між потребами учителів образотворчого мистецтва в знаннях і вміннях творчої самореалізації в художньо-педагогічній діяльності та недостатньо високим рівнем сформованості готовності студентів художньо-педагогічних спеціальностей до творчої самореалізації в освітньому процесі ЗВО (закладів вищої освіти); між вимогами державних інстанцій Китаю щодо кваліфікації і творчого

потенціалу учителів образотворчого мистецтва, їхньої здатності до здійснення художньо-педагогічної діяльності на творчому рівні та недостатньо високим рівнем працевлаштування випускників ЗВО за фахом підготовки; досвідом викладання олійного живопису студентам художньо-педагогічних спеціальностей в ЗВО і відсутністю повноцінного оновлення освітніх (навчальних) програм на основі кращих практик організації творчої самореалізації особистості в ЗВО мистецького спрямування.

Отже, актуальність, недостатня теоретична розробленість проблеми формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей у закладах вищої освіти КНР засобами образотворчого мистецтва та необхідність розв'язання зазначених суперечностей зумовили вибір теми дисертаційної роботи Лі Янь.

Дисертаційне дослідження виконано як складову частину комплексної програми науково-дослідної роботи кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди «Підвищення ефективності педагогічного процесу в середніх загальноосвітніх і вищих навчальних закладах» (РК31-200199004104 від 23.12.2015 р.) та корелює з новою комплексною темою кафедри освітології та інноваційної педагогіки «Наукові основи і навчально-методичний супровід педагогічного процесу в закладах освіти: історико-педагогічний, компаративний та прогностичний аспекти» (№ 012Ш107474 від 22.01.2021 р.).

Наукова новизна дисертаційної роботи не викликає сумнівів і полягає в тому, що дисертантом вперше розкрито та проаналізовано сучасні ідеї художньо-педагогічної освіти КНР та України з позиції акмеологічного підходу, які можуть бути використані для підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх працівників образотворчого мистецтва та розроблення перспективних шляхів формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей в освітньому процесі закладів вищої освіти; розкрито суть творчої самореалізації

особистості в художньо-педагогічній діяльності, визначено термінологічне поле дослідження; обґрунтовано феномен готовності особистості до творчої самореалізації як мету і результат професійної підготовки студентів художньо-педагогічних спеціальностей до творчої самореалізації в освітньому процесі; з позиції компетентнісного підходу розкрито структурно-функціональні складові готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей (мотиваційно-ціннісний, знаннево-креативний, особистісно-акмеологічний). Проаналізовано особливості та принципи навчання студентів художньо-педагогічних спеціальностей у закладах вищої освіти КНР на прикладі китайського олійного живопису. Узагальнено досвід (форми, методи, прийоми) формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей в закладах вищої освіти КНР засобами образотворчого мистецтва. Наведено результати порівняння провідних ідей нормативної і освітньо-змістовної бази щодо формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей в освітньому процесі в закладах вищої освіти України та КНР. Розроблено рекомендації щодо удосконалення процесу формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей в закладах вищої освіти КНР засобами образотворчого мистецтва на основі теоретичних і практичних напрацювань українських науковців.

Важливо, що у дослідженні також уточнено поняття «готовність студентів художньо-педагогічних спеціальностей до творчої самореалізації», складові, критерії і показники рівнів зазначеної готовності, схарактеризовано засоби образотворчого мистецтва та їхній педагогічний потенціал; розкрито роль і місце китайського олійного живопису в системі художньо-педагогічної освіти КНР, описано його відмінності. Подальшого розвитку набули способи удосконалення процесу формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей в закладах вищої освіти КНР і напрями використання позитивного досвіду

закладів вищої освіти України. З'ясовано ефективні форми, методи, прийоми методики викладання олійного живопису та педагогіки, що сприяють формуванню готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей - освітній проект, пленер, інноваційні методи викладання олійного живопису.

Вивчення дисертації Лі Янь переконує в тому, що автором дослідження виконано значний обсяг пошукової, аналітичної та дослідної роботи.

Дисертація має чітку структуру, яка відповідає логіці розгортання педагогічного дослідження.

Науковий апарат не викликає заперечень, спостерігається взаємозалежність мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження.

До теоретичних успіхів і здобутків автора можна віднести те, що в дисертації розкрито складові готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей у закладах вищої освіти, обґрунтовано потенціал засобів образотворчого мистецтва для формування і розвитку художніх компетентностей здобувачів.

Цінним є те, що дисертанту вдалося зібрати та узагальнити значний обсяг матеріалу, присвяченого проблемам і перевагам художньо-педагогічної освіти в КНР, особливостям навчання студентів художньо-педагогічних спеціальностей, принципів їхнього навчання, ідеям, які стосуються реформування змісту і процесу навчання майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Вагомим здобутком необхідно визначити розкриття методів і форм формування готовності до творчої самореалізації здобувачів вищої освіти в процесі навчання китайського живопису за складовими означеної готовності.

Також заслуговує на увагу висвітлення освітнього проекту з формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей, який проводився в ЗВО КНР. Автор розкрив мету, завдання, зміст, форми реалізації та етапи проведення проекту, проаналізував його результати.

Важливо, що в третьому розділі здобувач наукового ступеня проаналізував загальнодержавну українську нормативну базу і локальне нормативне забезпечення (на прикладі ХНПУ імені Г.С. Сковороди) формування готовності до творчої самореалізації майбутніх учителів у ЗВО України; ґрунтуючись на напрацюваннях українських науковців та педагогів-практиків, запропонував рекомендації щодо удосконалення формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей у ЗВО КНР.

Ознайомлення з дисертаційним матеріалом Лі Янь свідчить про те, що автор дисертації виявив наполегливість і високий рівень наукового потенціалу дослідника, ним виконано значний обсяг пошукової та аналітичної роботи в галузі 01 Освіта / Педагогіка. У науковій роботі опрацьовано й використано більше трьох із половиною сотень джерел, із них - 134 іноземними мовами.

Основні положення дисертації в повному обсязі відображено в 13 працях (з них 11 - одноосібні): 4 статті - у наукових фахових виданнях України, 1 стаття - у міжнародній колективній монографії, 1 стаття - в міжнародній періодичній збірці наукових праць, 7 тез - у збірках доповідей на науково-практичних конференціях. Кожна стаття містить обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до її мети (поставленого завдання) та висновків. Автором опубліковано не більше ніж одну статтю в одному випуску (номері) наукового видання.

Вивчення дисертаційної роботи засвідчує наукову зрілість і самостійність дослідницької думки дисертанта, належний рівень виконання поставлених дисертанту наукових завдань та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Загалом, робота логічна, системна, послідовна, самостійна.

Основні положення та висновки дисертації мають вагомим теоретичне і практичне значення, що підтверджується трьома довідками про впровадження результатів наукових досліджень: з Харківського

національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (довідка № 010-669 від 20.09.2022 р.), Академії витончених мистецтв Хебея (довідка № 45 від 21.02.2022 р.) та Чанчунського університету архітектури та цивільного будівництва (довідка № 26 від 18.04.2022 р.).

Дисертація Лі Яня на тему «Формування готовності до творчої самореалізації студентів художньо-педагогічних спеціальностей у закладах вищої освіти КНР засобами образотворчого мистецтва» відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами від 21.03.2022 р. № 341), а здобувач Лі Янь заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології та
інноваційної педагогіки
ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Тетяна Твердохліб

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: ТВЕРДОХЛІБ ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА 3012609869;
Належність до Юридичної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 3012609869;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 248197DDFAB977E504000000673EDE008FF4BA03;
Видавець кваліфікованого сертифіката: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 13:41 22.12.2022;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)

9049074089746234

